

Delta PCO₂ jako hemodynamický parametr

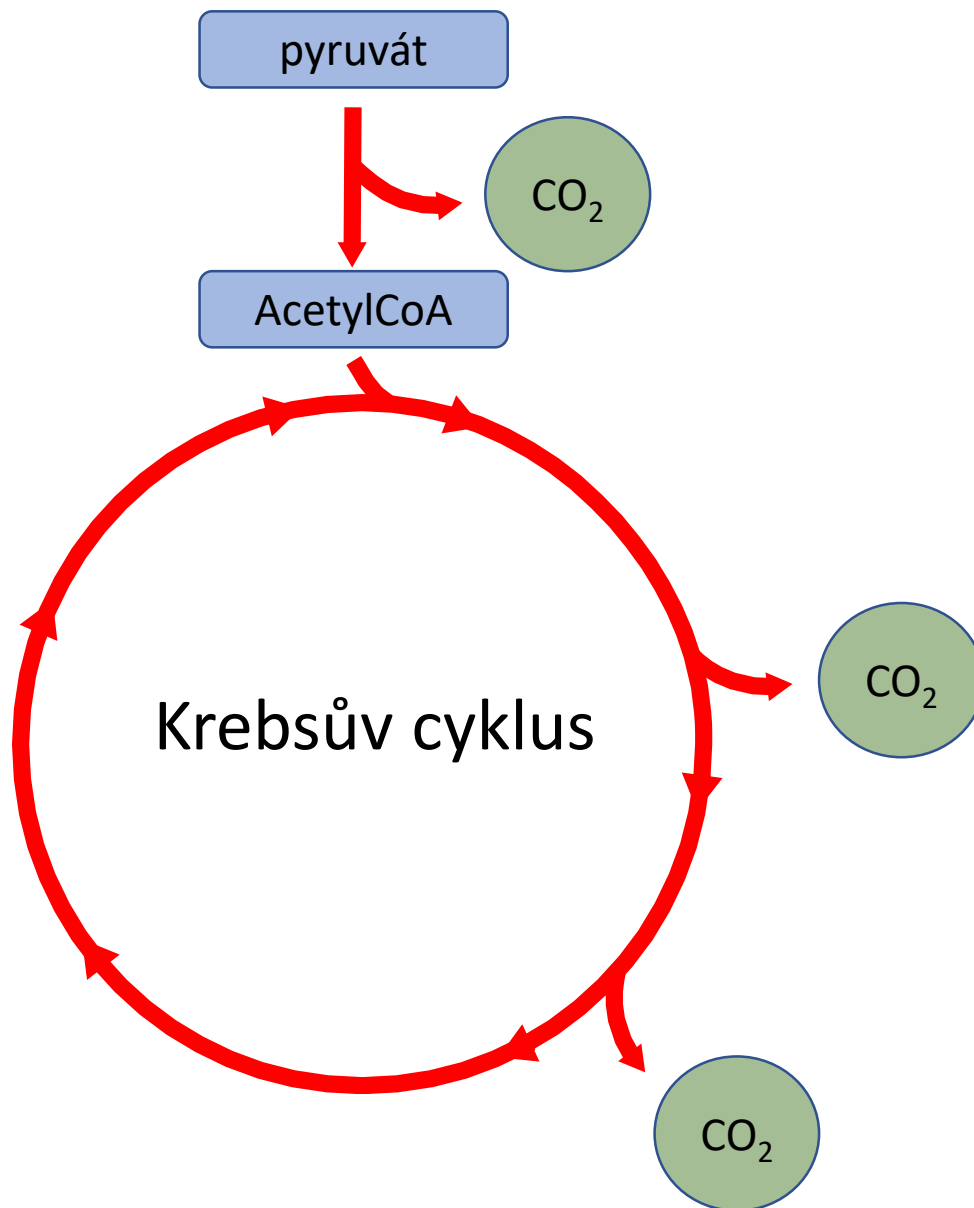
Petr Waldauf

KAR FNKV

- $p\text{CO}_2 \text{ gap} = P_{\text{cvCO}_2} - P_{\text{aCO}_2}$

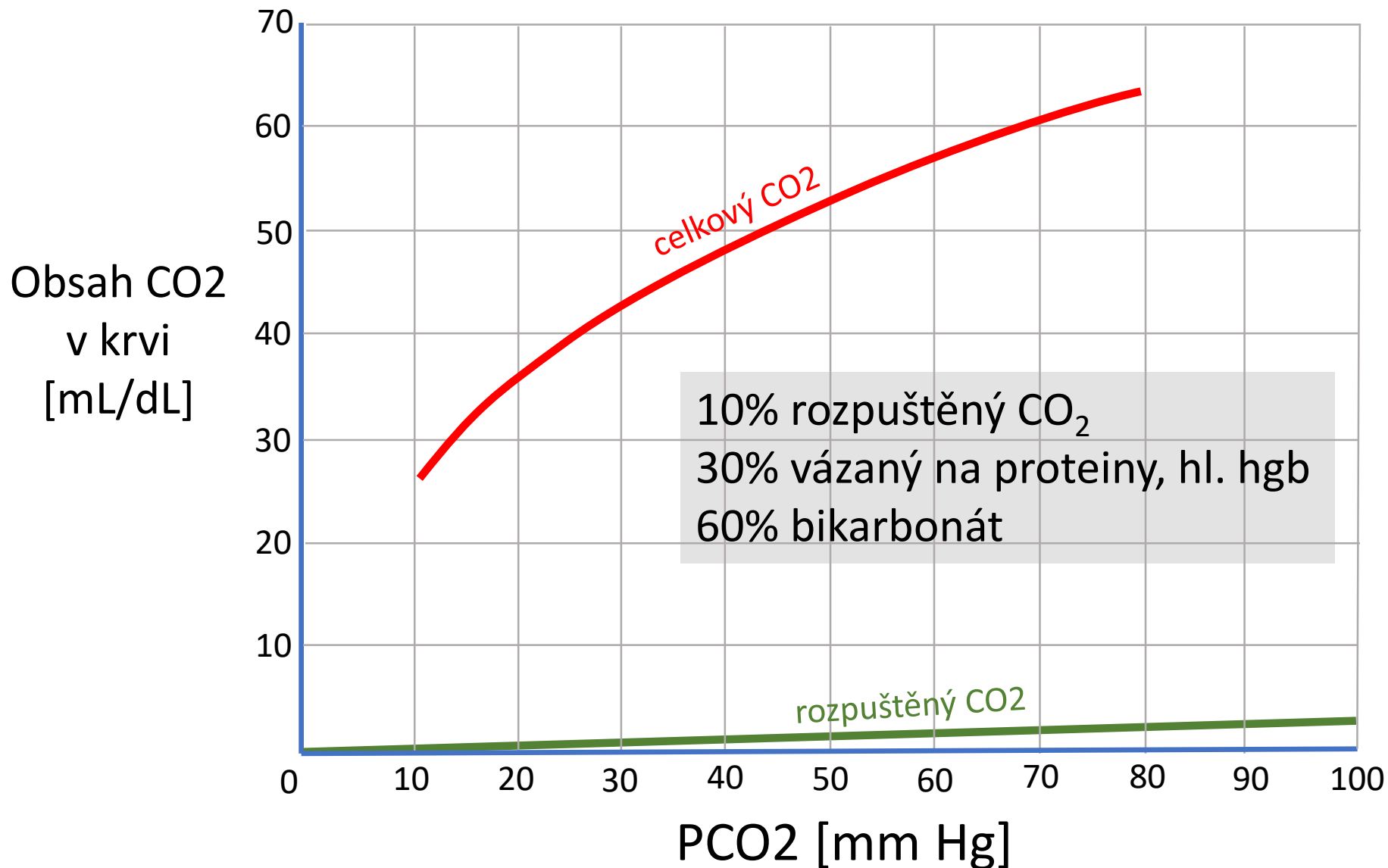
je markerem **adekvátnosti průtoku krve** tkáněmi
(je daný průtok schopný eliminovat tvořící se CO_2 ?)

- fyziologicky je **2-5 mmHg (0.3-0.7 kPa)**
- **Cut point = 6 mmHg (0.8 kPa)**
- **NENÍ MARKEREM TKÁŇOVÉ HYPOXIE !!!**
- ScvO_2 není schopná spolehlivě říci jestli je perfuze tkání adekvátní

CO₂ je dominantně
produkováno aerobně

CO₂ disociační křivka

Výpočet obsahu CO₂ v krvi je ale komplikovaný a zatížen chybou měření

ctCO₂(B)

Eq. 11 [5]:

$$\begin{aligned} \text{ctCO}_2(\text{B}) = & 9.286 \times 10^{-3} \times p\text{CO}_2 \times \text{ctHb} \times \left[1 + 10^{(\text{pH}_{\text{Ery}} - \text{pK}_{\text{Ery}})} \right] \\ & + \text{ctCO}_2(\text{P}) \times \left(1 - \frac{\text{ctHb}}{21.0} \right) \end{aligned}$$

where

Eq.	Description
9.1	$\text{pH}_{\text{Ery}} = 7.19 + 0.77 \times (\text{pH} - 7.40) + 0.035 \times (1 - s\text{O}_2)$
9.2	$\text{pK}_{\text{Ery}} = 6.125 - \log \left[1 + 10^{(\text{pH}_{\text{Ery}} - 7.84 - 0.06 \times s\text{O}_2)} \right]$

CO_2 má 20-30x vyšší rozpustnost než O_2

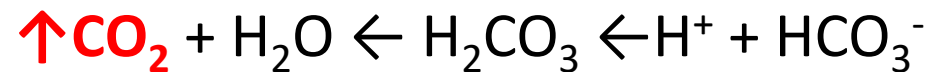
Rozpuštěný CO_2 hraje významnou roli v přenosu CO_2 mezi tkáněmi a krví

..přestože v krvi tvoří jen 10% transportovaného obsahu CO_2

Anaerobní produkce CO₂ je dána hl. tzv. „Coca-Cola efektem“

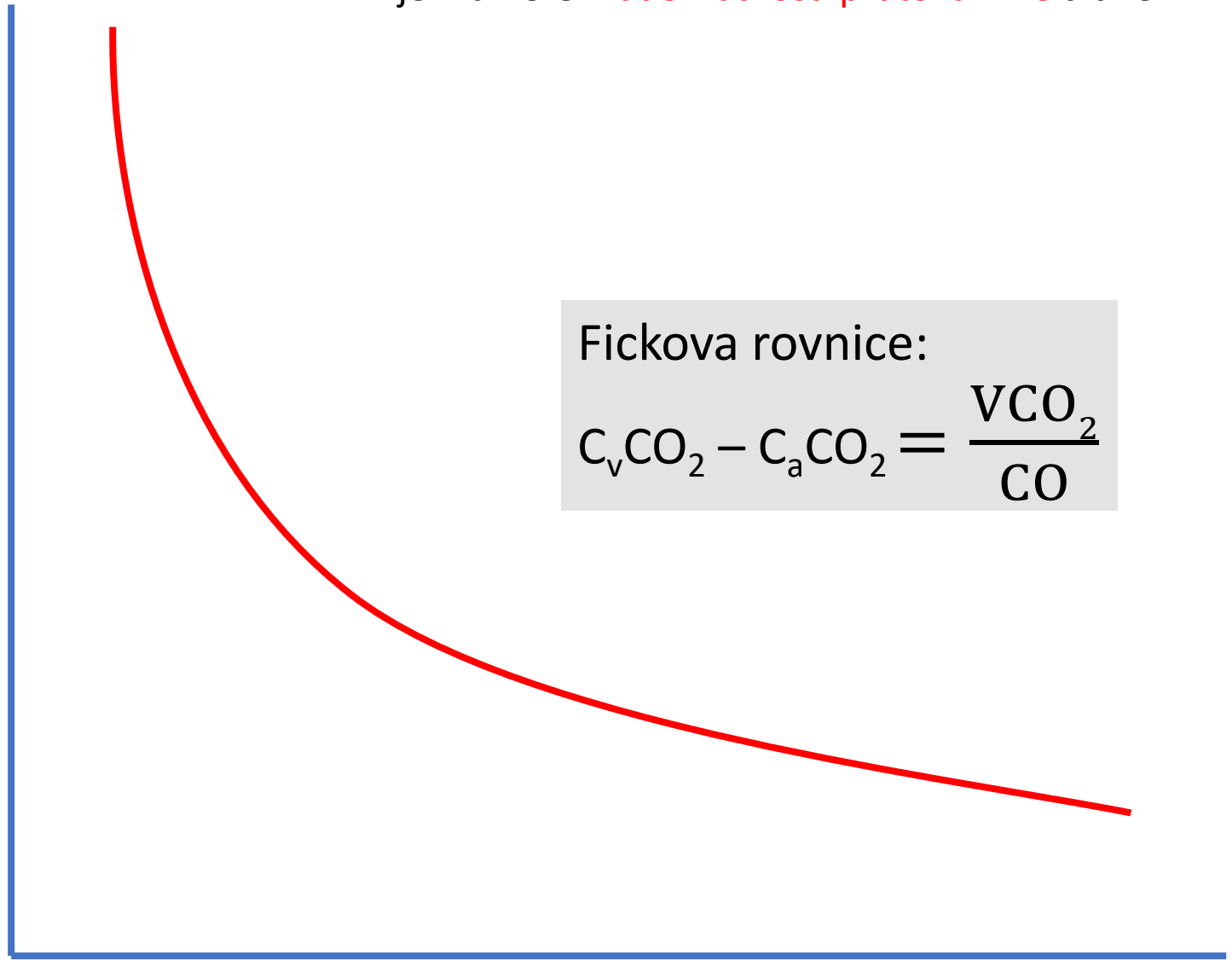
Laktát → ↓pH

V menší míře dalšími procesy jako jsou dekarboxylace

... $p\text{CO}_2 \text{ gap} = P_{\text{cvCO}_2} - P_{\text{aCO}_2}$
je markerem **adekvátnosti průtoku krve** tkáněmi ...

Rozdíl v **obsahu** CO_2 mezi
venozní a arteriální krví
 $(C_{\text{vCO}_2} - C_{\text{aCO}_2})$

Fickova rovnice:

$$C_{\text{vCO}_2} - C_{\text{aCO}_2} = \frac{V\text{CO}_2}{\text{CO}}$$

Srdeční výdej (CO)

To samé platí pro rozdíl obsahu O₂ mezi arterií a žílou

Rozdíl v **obsahu** O₂ mezi
Arteriální a venozní krví
($C_aO_2 - C_vO_2$)

Fickova rovnice:

$$C_aO_2 - C_vO_2 = \frac{VO_2}{CO}$$

Ale pozor !!!

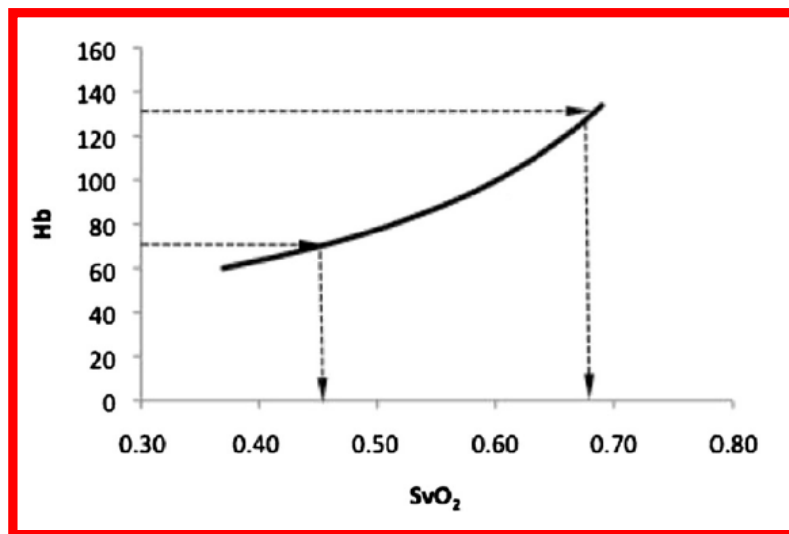
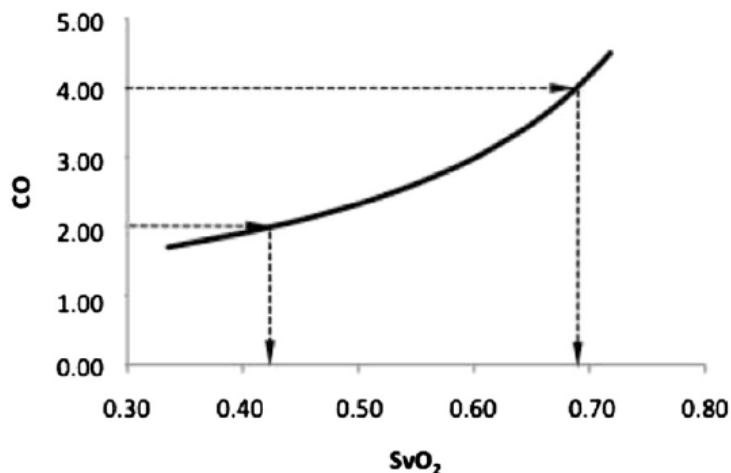
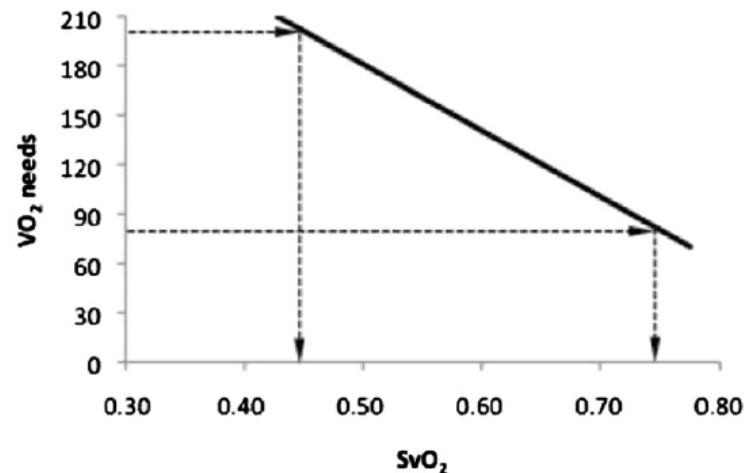
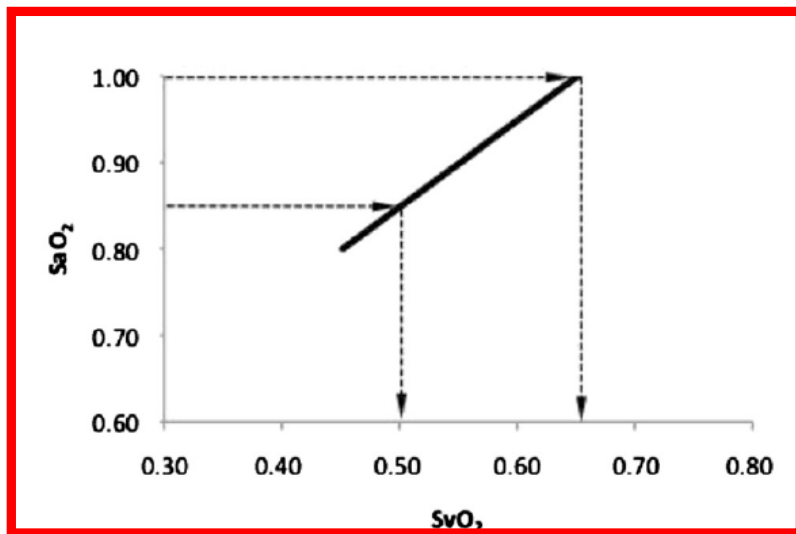
Srdeční výdej (CO)

REVIEW

Central venous oxygenation: when physiology explains apparent discrepancies

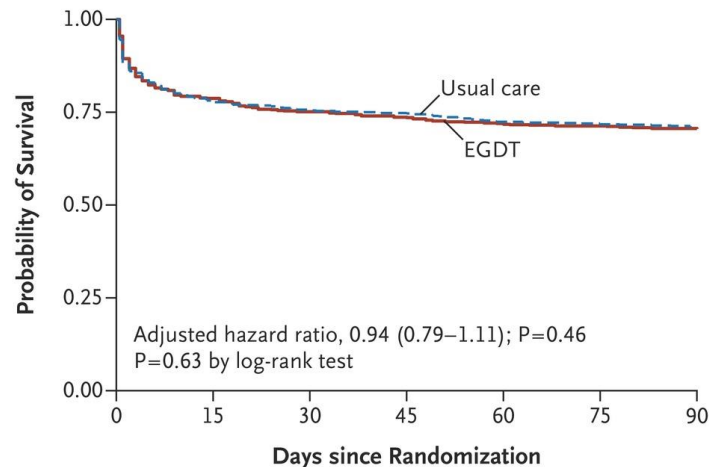
Pierre Squara

Rozdíl obsahu O₂ mezi arterií a žílou je významně závislý také na hgb a SaO₂ (plicní zkraty!!!)

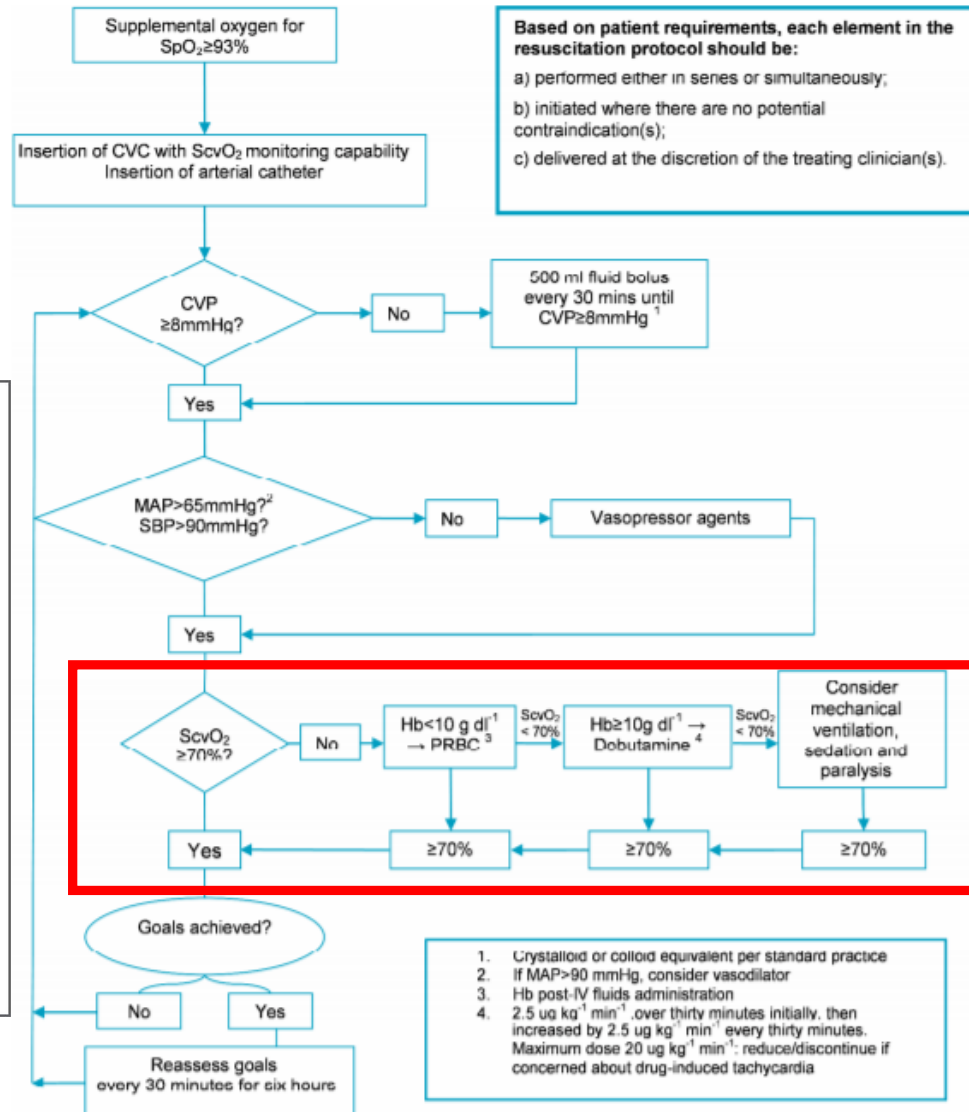
Trial of Early, Goal-Directed Resuscitation for Septic Shock

Paul R. Mouncey, M.Sc., Tiffany M. Osborn, M.D., G. Sarah Power, M.Sc., David A. Harrison, Ph.D., M. Zia Sadique, Ph.D., Richard D. Grieve, Ph.D., Rahi Jahan, B.A., Sheila E. Harvey, Ph.D., Derek Bell, M.D., Julian F. Bion, M.D., Timothy J. Coats, M.D., Mervyn Singer, M.D., J. Duncan Young, D.M., and Kathryn M. Rowan, Ph.D., for the ProMISe Trial Investigators*

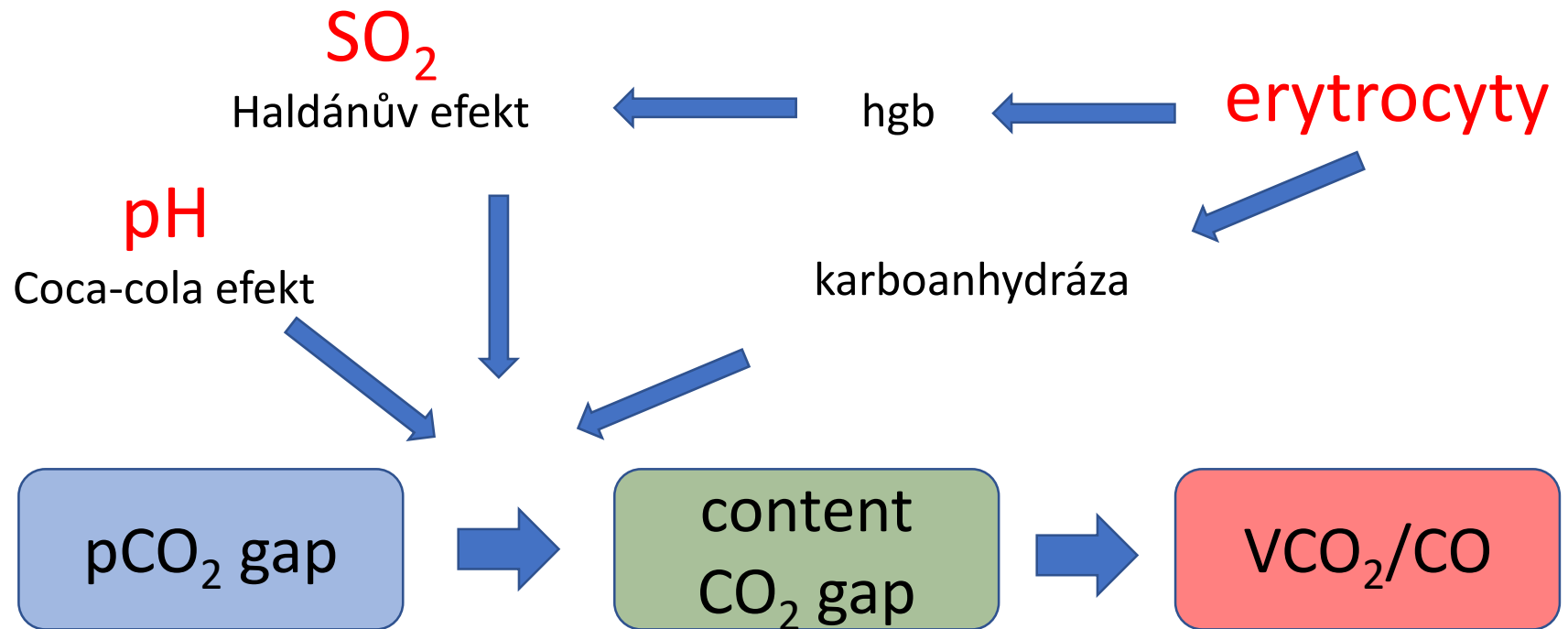

No. at Risk

	625	492	470	461	449	445	440
EGDT							
Usual care	626	487	469	464	448	445	439

In patients with septic shock who were identified early and received intravenous antibiotics and adequate fluid resuscitation, hemodynamic management according to a strict EGDT protocol did not lead to an improvement in outcome.

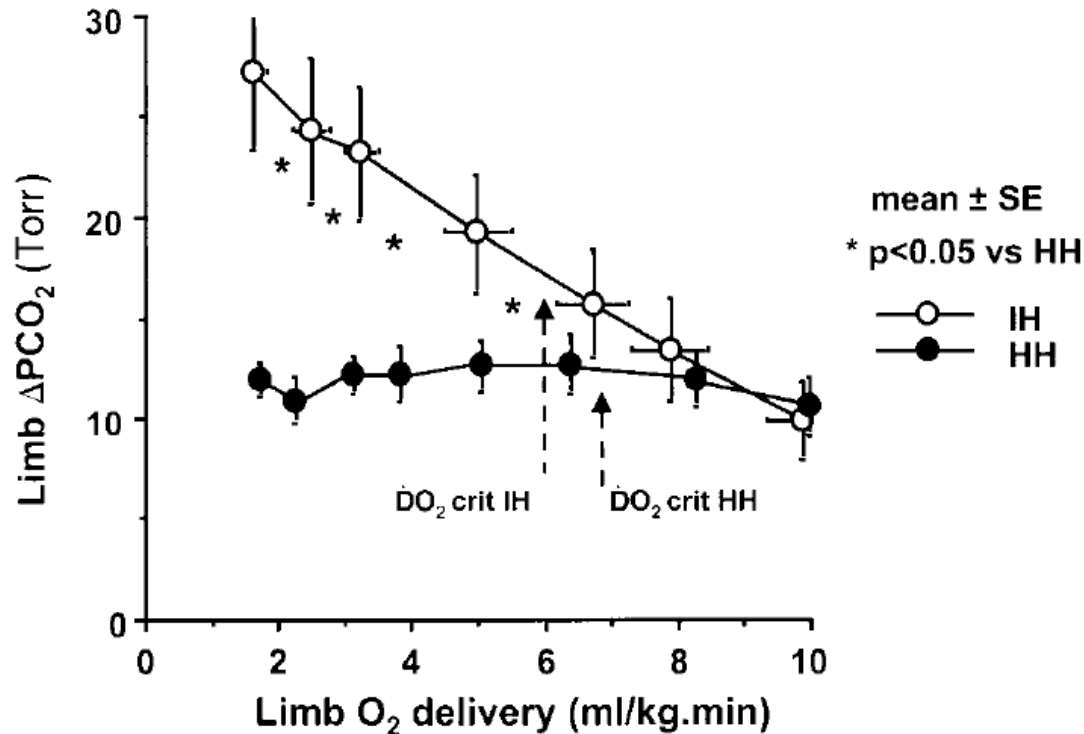

Výpočet gapu obsahu CO_2 je složitý a zatížený chybou (měření)
 $p\text{CO}_2$ gap je aproximací $c\text{CO}_2$ gapu
Vztah mezi $p\text{CO}_2$ a $c\text{CO}_2$ je ale ovlivňován řadou složitých mechanismů...

Venoarterial CO₂ difference during regional ischemic or hypoxic hypoxia

J Appl Physiol
89: 1317–1321, 2000.

BENOIT VALLET,¹ JEAN-LOUIS TEBOUL,² STEPHEN CAIN,³ AND SCOTT CURTIS⁴

- Ischemická hypoxie
→ zvýšený CO₂ gap
- Hypoxická hypoxie
→ normální CO₂ gap

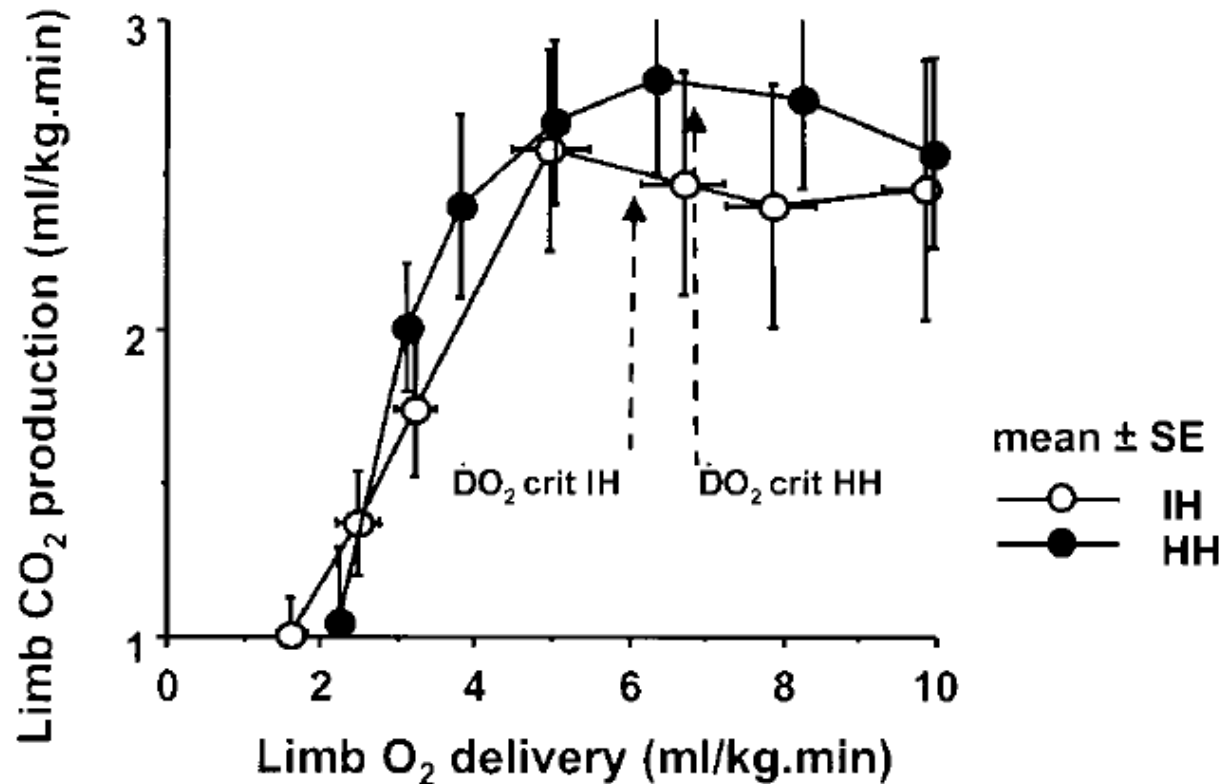
... pCO₂ gap = PcvCO₂ – PaCO₂

je markerem **adekvátnosti průtoku krve tkáněmi nikoliv hypoxie tkání...**

Venoarterial CO₂ difference during regional ischemic or hypoxic hypoxia

J Appl Physiol
89: 1317–1321, 2000.

BENOIT VALLET,¹ JEAN-LOUIS TEBOUL,² STEPHEN CAIN,³ AND SCOTT CURTIS⁴

Při hypoxii tkání přestává být CO₂ produkováno!
Dekarboxylační procesy se účastní na produkci CO₂ jen minimálně...

Shock type	Lactate	O ₂ ER	ScvO ₂	cvaCO ₂ gap
Cardiogenic hypovolemic	HI	HI	LO	HI
Anemic hypoxemic	HI	HI	LO	LO
Distributive	HI	LO	HI	HI
Cytopathic	HI	LO	HI	LO

Kombinace ScvO₂ a pCO₂ gapu může pomoci k diferenciální diagnostice šokových stavů

Maurizio Cecconi
Daniel De Backer
Massimo Antonelli
Richard Beale
Jan Bakker
Christoph Hofer
Roman Jaeschke
Alexandre Mebazaa
Michael R. Pinsky
Jean Louis Teboul
Jean Louis Vincent
Andrew Rhodes

**Consensus on circulatory shock
and hemodynamic monitoring. Task force
of the European Society of Intensive Care
Medicine**

18. In patients with a central venous catheter,
we suggest measurements of

ScvO₂ and V-ApCO₂

to help assess the underlying pattern
and the adequacy of cardiac output
as well as to guide therapy
(Level 2; QoE moderate (B))

$$\frac{p\text{CO}_2 \text{ gap}}{C_A - \text{VO}_2}$$

Je aproximací
respiračního kvocientu

$$\text{RQ} = \frac{V\text{CO}_2}{V\text{O}_2}$$

Metabolismus:

Sacharidů: RQ=1

Tuků: RQ= 0.7

Proteinů: RQ= 0.8

Anaerobní metabolismus $R > 1$

$$\frac{p\text{CO}_2 \text{ gap} [\text{mmHg}]}{C_A - \text{VO}_2 [\text{ml/dL}]}$$

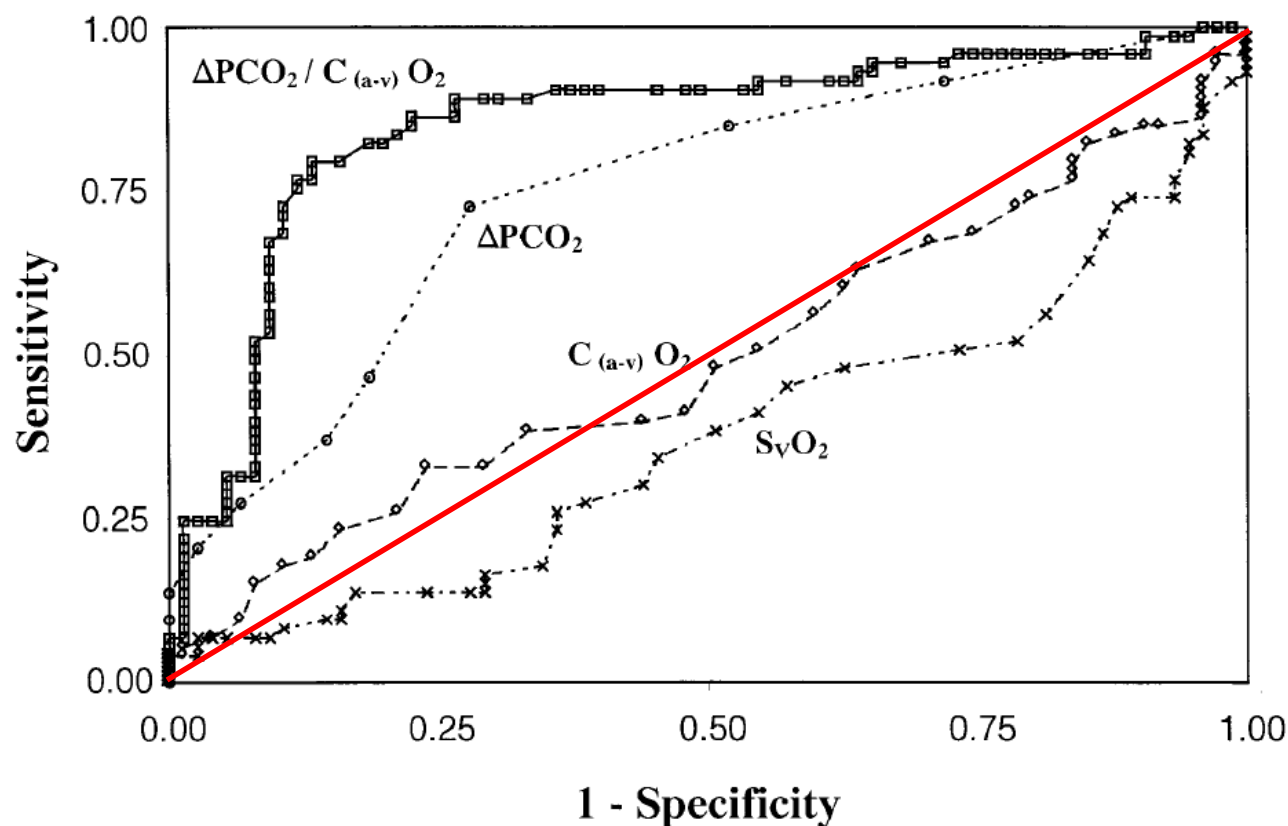
Může být použit jako marker
anaerobního metabolismu

Cutpoint 1.4 ($p\text{CO}_2$ v mmHg)

Armand Mekontso-Dessap
Vincent Castelain
Nadia Anguel
Mabrouk Bahloul
Franck Schauvliege
Christian Richard
Jean-Louis Teboul

Combination of venoarterial PCO_2 difference with arteriovenous O_2 content difference to detect anaerobic metabolism in patients

ROC, detekce anaerobního metabolismu
(laktát > 2 mmol/L)

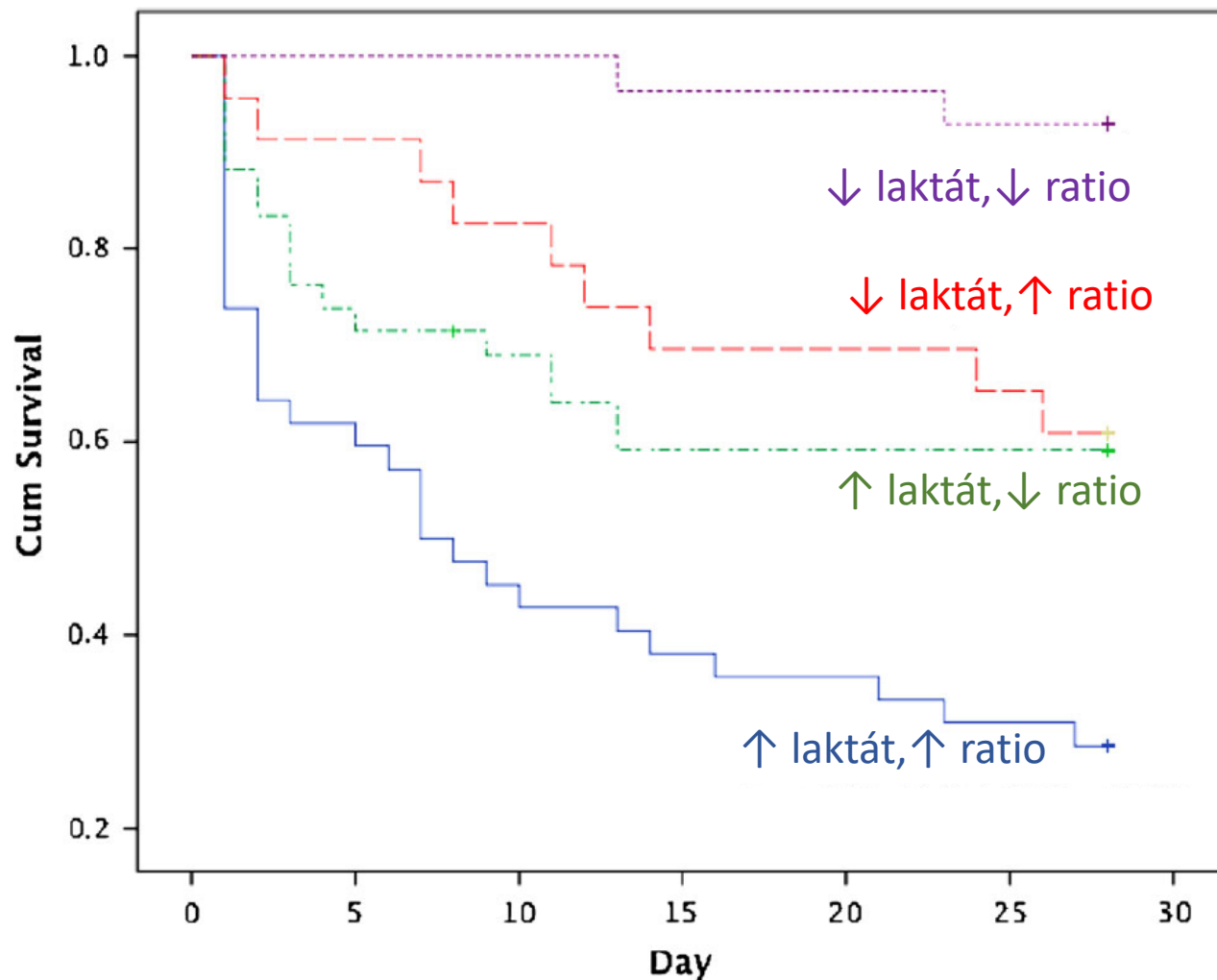

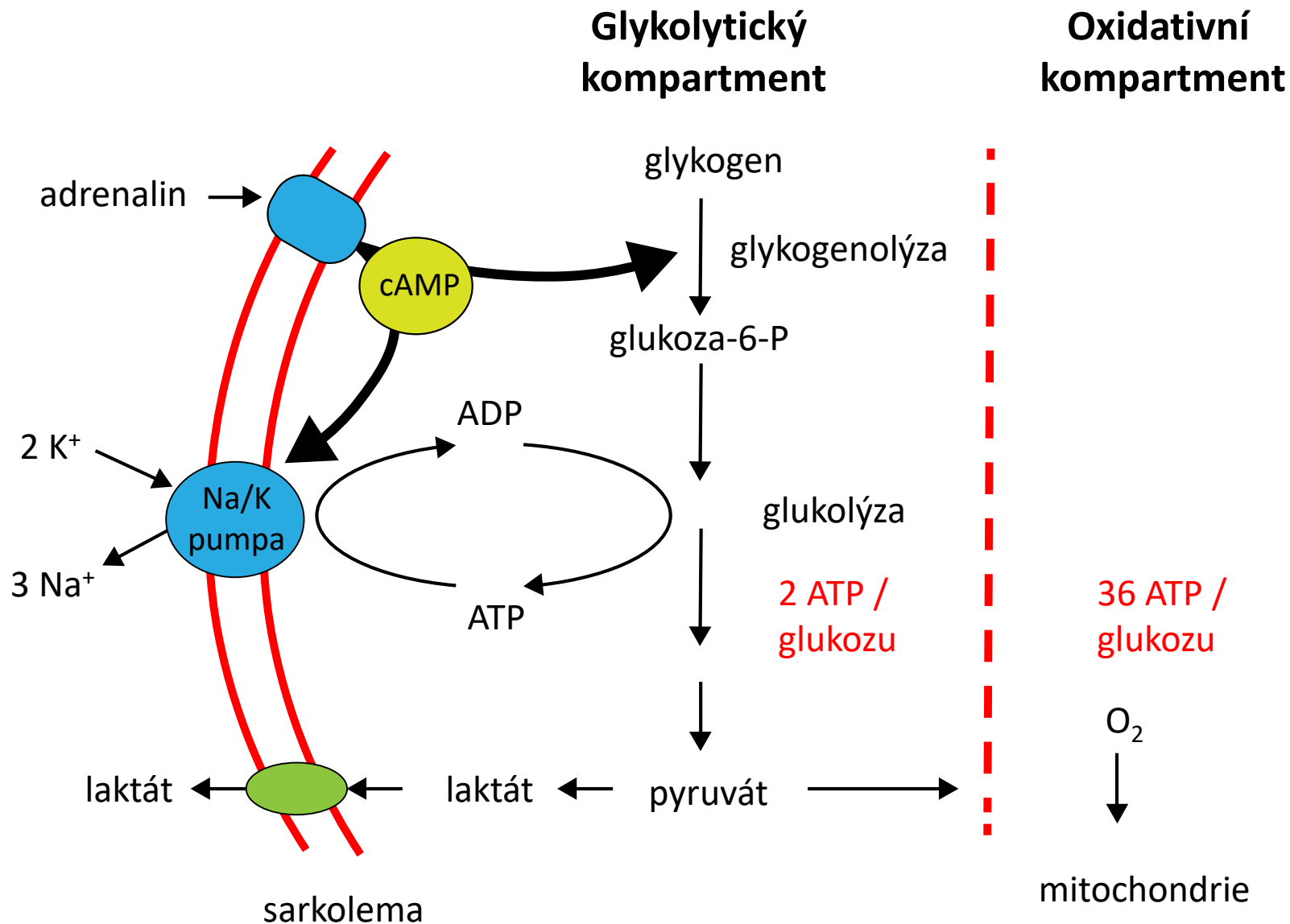
Gustavo A. Ospina-Tascón
Mauricio Umaña
William Bermúdez
Diego F. Bautista-Rincón
Glenn Hernandez
Alejandro Bruhn
Marcela Granados
Blanca Salazar
César Arango-Dávila
Daniel De Backer

Combination of arterial lactate levels and venous-arterial CO₂ to arterial-venous O₂ content difference ratio as markers of resuscitation in patients with septic shock

Laktát & $\frac{pCO_2 \text{ gap}}{C_A - VO_2}$

Aerobní produkce laktátu ve svalu

Hypotéza

hyperlaktatemie

Typ A

anaerobní

pCO₂ gap

+

$(\text{pCO}_2 \text{ gap})/(\text{CA}-\text{VO}_2)$
by měly být **zvýšený**

Zvýšený poměr L/P

Typ B

aerobní

snížená
clearance játry

pCO₂ gap

+

$(\text{pCO}_2 \text{ gap})/(\text{CA}-\text{VO}_2)$
by měly být **normální**

Normální poměr L/P

66-letá cca 130 kg cyklistka s anamnézou asthma bronchiale sražená OA. Na místě byla v krátkém bezvědomí. Provedena OTI + UPV.

Vyloučeno trauma, pacientka k-p stabilní.

Vstupní **laktát 1.8 mmol/L**

Extubační pokus po vyloučení traumatu selhal pro bronchospasmus (+ obtížná reintubace).

Aplikovány kortikoidy (systémově + inhalačně) + inhalačně beta2-mimetika.

Následně vzestup laktátu na **7.4 mmol/L i přes oběhovou stabilitu (NIBP 130/75, SR 95/min, bez podpory).**

SvO₂ 74%

pCO₂ gap 0.3 kPa (2.3 mmHg) = není hypoperfuze

(pCO₂ gap)/(CA-VO₂) 0.8 (mmHg*dL/ml) = není anaerobní metabolismus

Za 24 hod laktát 1 mmol/L bez intervence

AEROBNÍ PRODUKCE LAKTÁTU? (stres + beta2-mimetika)

SNÍŽENÁ UTILIZACE LAKTÁTU? (kortikoidy)

75-letý muž s anamnézou mnohočetného myelomu akutně operovaný pro patologickou fr. T8 s plegií DKK. Podáván dexametazon a následně methylprednisolon ve spinální dávce.

Výkon s krevní ztráta odhadem 1600 ml která hrazena, kardiopulmonální stabilní (IBP 125/60, SR 65/min, NAD

0.05 – 0.1 µg/kg/min).

ABR odebraný po výkonu: hgb 110, laktát 12.8 !!!

ScvO₂ 72.3%

pCO₂ gap 0.3 kPa (2.3 mmHg) = není hypoperfuze

(pCO₂ gap)/(CA-VO₂) 0.71 (mmHg *dL/ml) = není anaerobní metabolismus

Laktát po celou dobu pobytu na ICU (5 dní) > 10 mmol/L

AEROBNÍ PRODUKCE LAKTÁTU? (myelom)

SNÍŽENÁ UTILIZACE LAKTÁTU? (kortikoidy)

86 letý pacient po totální duodenopankreatektomii pro CA hlavy pankreatu.

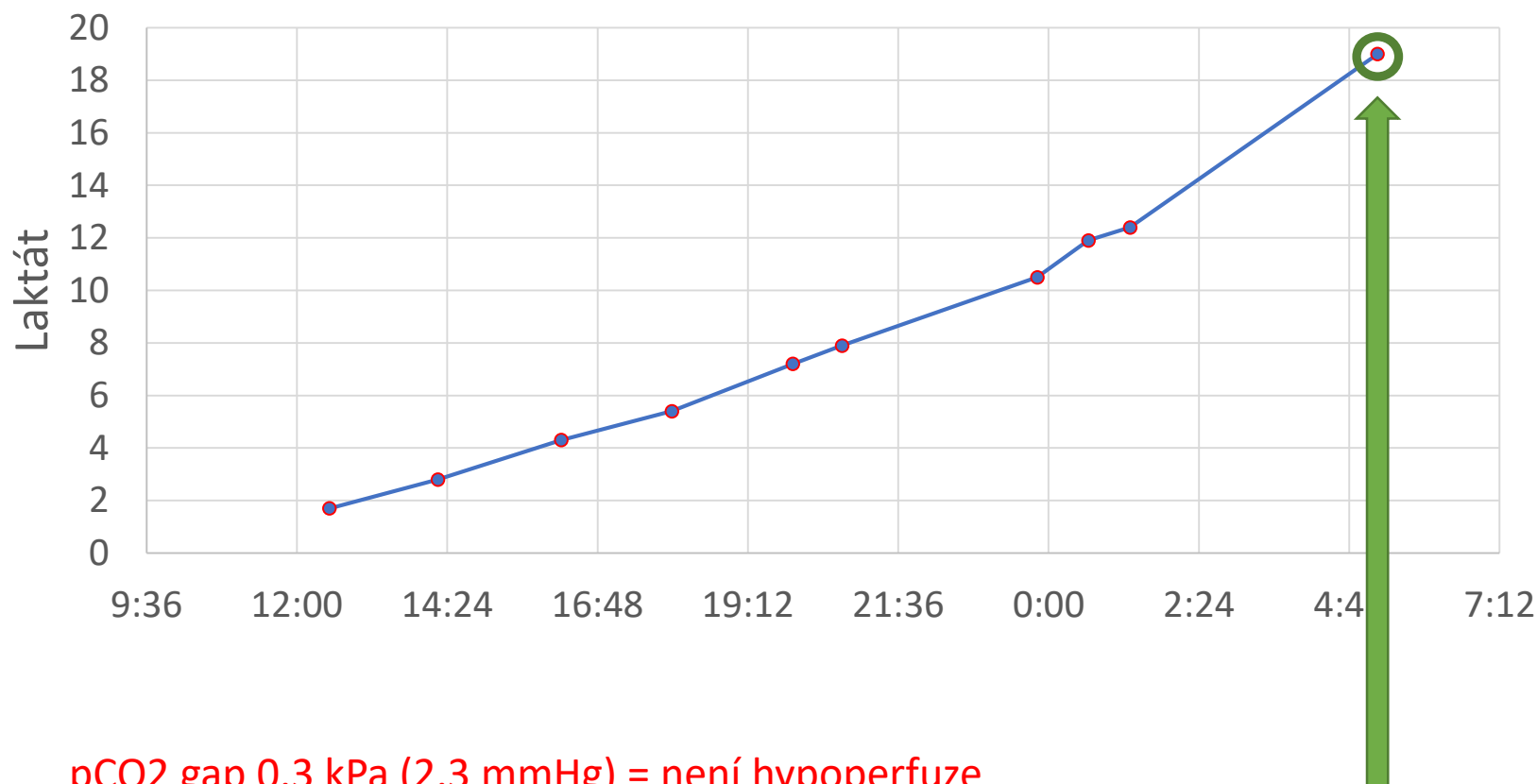
Během výkonu svorka na a.hepatica i v.portae.

Po výkonu oběhová nestabilita na stoupající dávce NAD 0.28..1.8 $\mu\text{g/kg/min}$

Zároveň stoupá hladina laktátu

	Sál		KAR							
čas	12:31	14:15	16:13	17:59	19:55	20:42	23:49	0:38	1:18	5:15
Laktát	1.7	2.8	4.3	5.4	7.2	7.9	10.5	11.9	12.4	19

pCO₂ gap 0.3 kPa (2.3 mmHg) = není hypoperfuze

(pCO₂ gap)/(CA-VO₂) 0.81 (mmHg/ml) = není anaerobní metabolismus

Příčinou je snížená clearance laktátu játry!!!

52-letá pacientka s TU hlavy pankreatu po hemipancreatodudenectomie (s. Traverso).

Pooperačně elevace laktátu, oběhově stabilní bez katech. podpory s dobrou diurézou.

Laktát 5.3 mmol/L

Hgb 129 g/L

SvO₂ 71.2%

pCO₂ gap 1.06 kPa (8 mmHg) = známky hypoperfuze

(pCO₂ gap)/(CA-VO₂) 1.58 (mmHg*dL/ml) = anaerobní metabolismus

CT angio: uzávěr a.mesenterica superior

40-letý muž po suicidiálním pokusu skokem z výše (cca 8 metrů).

Na CT dominuje poranění páteře a pánve – konzervat. postup.

Během noci vzestup podpory NAD z 0.4 na 1.1 µg/kg/min.

Rano:

hgb 92 g/L

laktát 1.4 mmol/L

pCO₂ gap 1.02 kPa (8 mmHg) = známky hypoperfuze

(pCO₂ gap)/(CA-VO₂) 1.86 (mmHg*dL/ml) = anaerobní metabolismus

Na kontrolním CT hemothorax + tekutina v d.b.

zaveden HD + oper. revize - ošetřeno krvácení z lig. teres hepatis

Závěr

pCO₂ gap je markerem **adekvátnosti průtoku krve** tkáněmi

(pCO₂ gap)/(CA-VO₂) je časným markerem anaerobního metabolismu

Oba markery mohou pomoci rozlišit anaerobní a aerobní produkci laktátu/sníženou clearance laktátu játry

+ časně rozpoznat hypoperfuzi s počínajícím anaerobním metabolismem (laktát je v normě)